

V INFLATSIION

Eesti inflatsioon oli 2006. aastal oodatust kiirem ning tarbijakorv kallines aastaga 4,4%. Kuigi inflatsioonitempot mõjutas tugevasti naftahindade heitlikkus, ei kujunenud kütusehinnad kokkuvõttes kõige määravamaks hinnakasvu teguriks. Nende mõju ilmnis rohkem läbi ülekandumise teiste kütuseliikide ja transporditeenuste hindadele. Näiteks kallines gaas 52% ning sellega seotud soojusenergia 16%. Lisaks mõjutasid eluasemekulusid kommunaalteenuste hindade tõstmine, juba 2005. aasta lõpukuudel tõusma hakanud korteriüürid ning nõudluse surve ehitusturul.

TARBIJAHINNAD

Ehkki aasta teisel poolel hakkasid inflatsioonitempot rohkem mõjutama sisemaised hinnasurve, kiirenes ootustega võrreldes kõige enam siiski toidukaupade hinnakasv. Aasta keskmisena jõudis toidu kallinemine 4,6%ni ning selle peamiseks põhjuseks olid suvised ebasoodsad ilmaolud. Teenused kallinesid aastaga 5,7% ning tööstuskaubad 3%. Üldise tulutaseme ühtlustumise raames võib teenuste 5–6%st hinnatõusu pidada igati jätkusuutlikuks, kuid antud juhul oli tegemist põhiliselt eluasemekulude hinnahüppega. Korteriüüri, ehitusteenuse ja remondimaterjalide ning mitmesuguste kommunaalteenuste kallinemise tõttu kasvasid eluasemekulud aastaga rohkem kui 10%.

2007. aasta alguskuudel oli tarbijahindade kasvutempo veidi üle 5% ning inflatsioonitempo erinevus euroala keskmisega võrreldes suurenes (vt joonis 1). Järjekordselt kujunes toiduainete hinnatõus oodatust kiiremaks ning näiteks märtsis oli toidukaupade korv ligikaudu 2,5% kallim kui 2006. aasta lõpus. Hinnakasvu hoogustas märgatavalt ka alusinflatsiooni kiirenemine ning endiselt oli tuntav eluasemekulude kallinemine. Oma mõju teenustekorvile oli ka maksupoliitikal. Meditsiiniseadmete käibemaksu vabastuse kaotamine oli ilmselt üks peamisi tervishoiuteenuste hinnatõusu põhjuseid. Uueks ilminguks selle aasta alguses oli sideteenuste odavnemise aeglustumine. Kui varasematel aastatel oli odavnemine 4–5%, siis näiteks märtsis oli see üksnes 2% (vt joonis 2).

ELANIKE TULUD JA INFLATSIIONIOOTUSED

Vaatamata inflatsiooni mõningasele kiirenemisele elanike inflatsiooniootused 2007. aasta alguses ei suurenenud. Eesti Konjunktuuriinstituudi andmetel jäid eratarbijate ootused järgneval 12 kuul toimuva hinnakasvu suhtes jaanuaris–märtsis eelneva aasta vastavatele hinnangutele isegi alla. Ning kuigi tarbijahindade inflatsioon tegelikult kiirenes, ei mõjutanud see tajutava ja oodatava inflatsiooni kartusi.

Kodumajapidamiste sissetulekud kasvasid 2006. aastal tervikuna jõuliselt. Sellele vaatamata ei kallinenud aasta kokkuvõttes reaalne tööjõu erikulu, st nominaalne tootlikkuse kasv ületas palgakulutuste kasvu. Aasta jooksul oli aga olukord erinev: kui esimesel poolaastal reaalse tööjõu erikulu vähenes, siis III ja IV kvartalis suurenes see vastavalt 0,8% ja 0,2%. Nominaalne tööjõu erikulu kasvas 2006. aasta esimese kolme kvartali jooksul 4–6%, aasta viimases kvartalis aga kiirenes 8,1%ni. Võrreldes eelneva aastaga on mõlema näitaja kasvutempo küll tõusnud, kuid pikemas perspektiivis on tegemist tulutasemete ühtlustumise loomuliku kaasnähtusega. Püsivhindades mõõdetava tööjõu erikulu jätkuv vähenemine näitab, et kogu rahvamajanduse tasandil oli tegemist tasakaalulise protsessiga. Siiski võis 2006. aasta lõpukuudel töötlevas tööstuses täheldada, et tööjõukulud suurenesid ning kasumlikkus vähenes. Sellise tendentsi kestmine on ohumärk eksportivate ettevõtete konkurentsivõime seisukohalt.

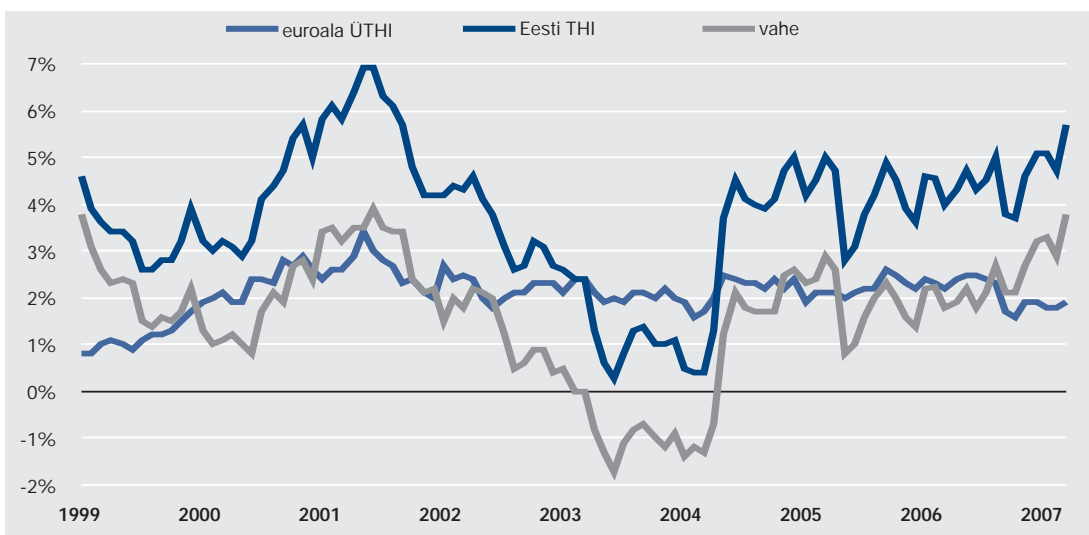
KROONI KURSS JA ETTEVÖTETE KONKURENTSIVÕIME

Maailma ja Euroopa majanduse hea seis ja tugev sisenõudlus võimaldasid tootjatel tõsta väljamüügi hindu. Kui 2006. aasta alguskuudel kõikus töötleva tööstuse tootjahindade kasvumäär 3,5% taseme lähedal, siis 2007. aasta veebruaris see enam kui kahekordistus, suurenedes juba 7,0%ni. See protsess ei puudutanud ainult siseturul müüdavate kaupade hindu. Ka välismaal olid kaubandustingimused

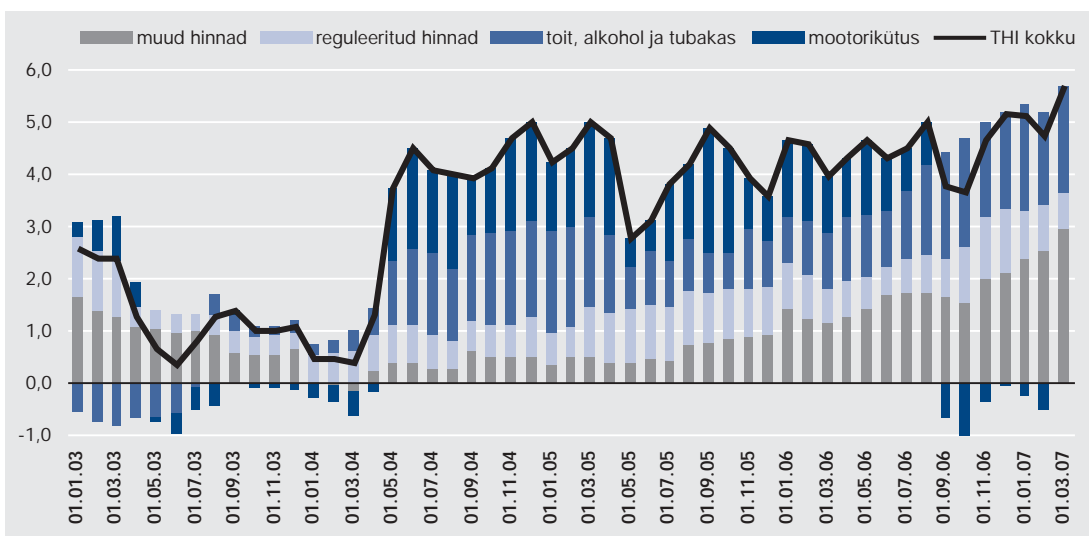
Eesti jaoks soodsad ning eksporditoodete hinnakasv kiirenes samuti (2,2%lt 2006. a alguses 5,7%ni 2007. a veebruaris).

Kiirema inflatsioonitempo tõttu kallines Eesti krooni reaalkursus tööstusriikide vääringute suhtes 2006. aastaga 2,8%. Teiste kaubanduspartnerite vääringute suhtes see aga hoopis odavnes – inflatsiooni-

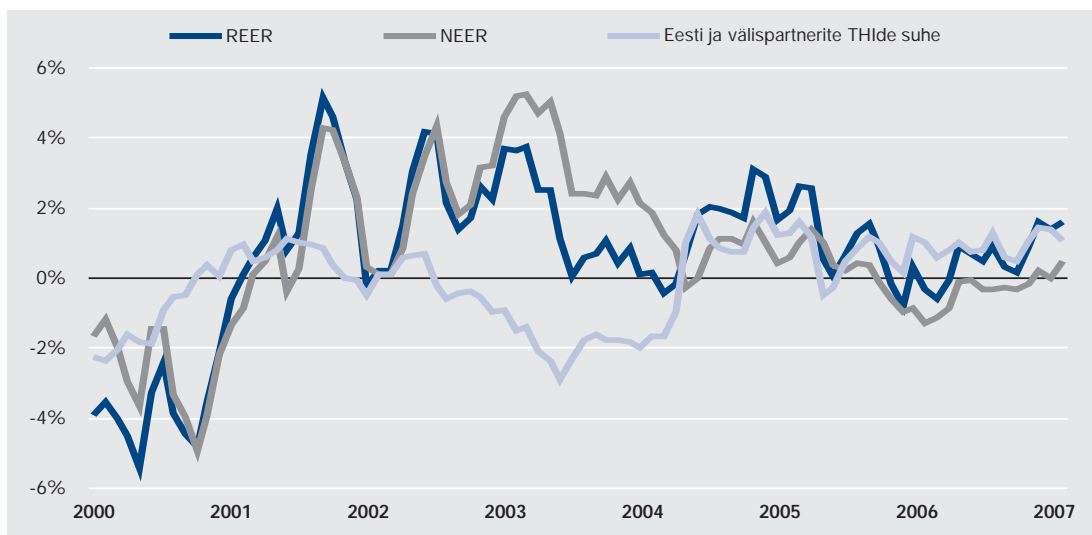
tempo oli Eestis isegi aeglasem ning ka kroon 1,7% odavam kui aasta tagasi. Kokkuvõttes kallines krooni reaalkursus kõigi kaubanduspartnerite vääringute suhtes seetõttu minimaalselt. Krooni nominaalkursus kallines samuti pisut 2007. aasta esimestel kuudel. Kuna inflatsioonitempo oli kiirem kui eelmise aasta keskmine, siis kiirenes ka reaalkursi tõus 1,0–1,5% (vt joonis 3).

Joonis 1. Eesti ja euroala tarbijahindade kasv

Joonis 2. Tarbijahindade kasv komponentide lõikes (protsendipunkti)

Joonis 3. Eesti krooni reaali- ja nominaalkursi muut